

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного Університету»
Навчально-науково-виробничий центр
Національного університету цивільного захисту України
Національний авіаційний університет, кафедра економіки та бізнес-технологій
Imperatyw PI Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością
(ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Варшава, Польща)
Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина)
Вільнюський університет, кафедра обліку та аудиту (Вільнюс, Литва)
ТОВ «ХЛАДОПРОМ»

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
«Відновлення та модернізація економіки
України: виклики, пріоритети, практики»

Харків, 2 березня 2023 р.

УДК 338.246.88
М 74

Редакційна колегія:

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ: Гурова Капіталіна – к.е.н., доцент, в. о. директора ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», Заслужений працівник народної освіти України.

Баришевський Олексій – Голова Наглядової ради ТОВ «ХЛАДОПРОМ».

Домбровська Світлана – д.держ.упр., професор, проректор Національного університету цивільного захисту України – начальник навчально-науково-виробничого центру, Заслужений працівник освіти України.

Катаєв Андрій – заступник директора з навчально-методичної роботи ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», к.е.н., доцент.

Кулінченко Сергій – голова ради студентського самоврядування ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Міт'яєва Тетяна – к.е.н., доцент, завідувач відділення харчових технологій та ресторанного бізнесу ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Нагорна Ірина – к.е.н., доцент, завідувач відділення економіки та бізнесу ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Ніколенко Борис – директор ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Imperativ PL Sp. Z o.o, (Варшава, Польща).

Peter Szatmari – Dr., проректор з загальної роботи та зав'язків з громадськістю Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина).

Rasa Subacienė – Dr., завідувач кафедри обліку та аудиту Вільнюського університету, професор (Вільнюс, Литва).

Савченко Ілля – к.держ.упр., доцент, заступник директора з навчально-методичної роботи ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Чумак Оксана – д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та бізнес-технологій Національного авіаційного університету.

Рекомендовано до оприлюднення Педагогічною радою ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (протокол № 6 п.6 від 07.03.2023 р.).

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики», в яких розглядається основні напрями створення умов для модернізації національної економіки, розробити підходи до формування політики модернізації економіки та пропозиції щодо механізму її реалізації.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей та повідомлень. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редакційної ради збірника.

М 74 **Матеріали** Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики». – Харків : ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2023. – 266 с.

- деградація і виснаження природно-ресурсного потенціалу;
- руйнування виробничо-технічного потенціалу;
- дестабілізація фінансової бази країни;
- зниження трудового та інтелектуального потенціалу;
- неадекватність нормативно-законодавчої бази;
- зниження управлінської та виконавчої дисципліни;
- порушення міжрегіональних фінансових потоків;
- втрата збутових ринків внаслідок порушення в системі транспортно-комунікативного та інфраструктурного забезпечення;
- погіршення економічного стану навколишнього середовища;
- зниження рівня життя населення;
- зростання безробіття й ослаблення трудової мотивації;
- криміналізація суспільства та економічної діяльності;
- загострення міжетнічних, міжконфесійних та інших подібних протиріч [1; 2].

Список використаних джерел:

1. Євсюков О. П. Концептуальні засади формування механізмів державного управління у сфері соціально-економічної безпеки України / О. П. Євсюков // Публічне управління та митне адміністрування. – 2017. – № 2 (17). – С. 59–63.
2. Маниліч М. Трансформація регіонального економічного механізму : монографія / М. Маниліч. – Чернівці : Книги-XXI, 2004. – 164 с.
3. Тоцький С. В. Теоретичні засади державного регулювання економічної безпеки / С. В. Тоцький // Інвестиції: практика та досвід. – 2012. – № 22. – С. 130–133.

Савченко І. Г., к.держ.упр., доцент,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Концепція правової рівності людей розвинулася із ідеї їх загальної рівності, яка зародилася ще в древні часи, але так і не була повною мірою реалізована. Найпоширеніше розуміння права як формальної рівності, яка передбачає (і ґрунтується) на свободі людей формувати суспільні відноси [1], водночас припускає наявність чогось, що дає людині відчуття впевненості в своїй свободі, можливість самостійно виконувати певні дії по відношенню до інших людей, вступати з ними у приватно-правові відносини тощо.

Формальна рівність людей найбільшою мірою проявляється тоді, коли вони є не лише юридично вільними, а й коли вони мають економічну свободу, тобто діють як суб'єкти права власності. Саме приватна власність є тим «чимось», стосовно якого людина виступає носієм приватних інтересів, що реалізуються у сфері цивільно-правових, а не політично-правових відносин.

Приватна власність неминуче породжує специфічний тип соціальних відносин, який згодом отримав назву «громадянське суспільство». За Гегелем громадянське суспільство є сферою здійснення цивільно-правових відносин, де людина виступає не громадянином (суб'єктом публічного права), не публічною особою (суб'єктом приватного права) [2].

Захищаючи власність, прагнучі її ефективніше використати і залишити у спадок дітям, люди об'єднуються незалежно від держави, але переважно в її межах. Звідси об'єктивна суперечність: між соціальністю (політичністю) людини, її прагнення створити загальнообов'язкові закони та її раціоналізмом і граничним індивідуалізмом щодо використання власності.

Приватна і публічна сфера не є абсолютно відокремленими, а в конкретно – історичні періоди спостерігається збільшення або зменшення залежності цивільно-правових відносин від політичних, що збереглися й до нашого часу. Наприклад, в Україні, як і в деяких інших країнах світу таких, як Канаді, Бразилії, Польщі, Угорщині, Чехії, Словаччині, Румунії тощо, забороняється набуття права власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення іноземцям.

Зв'язок між цивільно-правовою сферою громадянським суспільством і державою прослідковується й у тому, що розвиток громадянського суспільства сприяє встановленню господарського порядку на основі ухвалення правових законів, тобто формування правової держави. Слід розуміти, що громадянське суспільство, виходячи із економічних факторів, не є однорідними, марно, в політичній та державно-управлінській сферах усе частіше говорять про «суспільні групи», «групові інтереси» та «соціальні мережі» [3]. Реалізація економічних інтересів в межах правової держави не може відбуватися поза характерними особливостями прояву природи конкретного суб'єкта громадянського суспільства або його спільнот. Це означає, що результати вказаної реалізації можуть бути різними, а отже вони породжують фактичну суспільну нерівність, яка одночасно є й проявом природної фактичної нерівності людей, залучених до господарського життя.

Розуміння економічної свободи, як однієї з найвищих цінностей громадянського суспільства, згодом привело до формування концепції антропоцентричної свободи, яка досить скептично сприймалася багатьма вченими (зокрема інституціоналістами) через сумніви щодо раціональності людського вибору.

Історично економічна подрібненість громадянського суспільства зменшувалася з розвитком капіталізму. Економічний раціоналізм при цьому не зникав, але менш вираженими ставали його негативні прояви (шахрайство, зловживання власністю, порушення домовленостей тощо), оскільки використання власності здійснювалося в корпоративній формі і все більше набувало суспільного характеру. Усуспільнення виробництва при капіталізмі не усувало суперечливість інтересів власників і найманих працівників, тому до причин, що викликали подрібненість суспільства, описану вище, слід додати ще й конфліктність взаємин між власниками і найманими працівниками; змагальність між бізнес-групами; професійну відокремленість найманих працівників унаслідок чергового суспільного поділу праці тощо.

Структура капіталу таких, як співвідношення між промисловим і торговельним капіталом чи питома вага іноземної власності у загальному її обсязі, також суттєво впливає на згуртованість громадянського суспільства. За дослідженнями М. Говлета і М. Рамеша, «економіці, що характеризується низькою концентрацією промисловості або високим рівнем іноземної власності, складно організувати нерівноправні елементи та розробити спільну позицію» [3].

Цілоком зрозуміло, що слабкість інституту власності в Україні є однією із глибинних причин нерозвиненості цивільно-правових відносин. Саме в цій площині знаходяться реальні проблеми розвитку громадського суспільства, які потребують глибокого дослідження із залученням інструментів економічного аналізу.

Крім того, економічна глобалізація суттєво впливає на ринок праці, платіжний баланс, формування попиту та пропозицій, а також на доходи бізнесу та вартість робочої сили. Сфера внутрішньонаціональних приватних відносин стає надто залежною від міжнародних чинників. Додамо сюди використання зарубіжних грантів на підтримку недержавних організацій, інформаційні впливи та політичні тиски і стає зрозуміло, що незріле громадянське суспільство цілоком може бути використано для знищення держави.

Слід також зробити застереження щодо перебільшення ролі недержавних організацій, які часто вважають основою громадянського суспільства. Їх легітимізація відбувається через політичну сферу; їх функціонування має базуватися на фінансово-матеріальній основі, яка створюється принаймні за підтримки держави, а інколи за її безпосередньої участі; їх діяльність спрямована на захист лише учасників організації (захищає групові інтереси); їх

структури такі самі ієрархічні, а отже бюрократичні, як і структури державних організацій; вони не можуть, захищаючи лише групові інтереси, концентрувати значні економічні ресурси для розв'язання складних соціальних проблем. Отже вплив недержавних організацій на розвиток громадянського суспільства є досить обмеженими.

Окреслені проблеми є досить перспективними і актуальними для дослідження, предметною сферою яких виступає розвиток громадянського суспільства.

Список використаних джерел:

1. *Нерсеянц В. С.* Філософія права : навчальн. посіб / В. С. Нерсеянц. К. : Вега, 2013. – 652 с.
2. *Гегель Г. В. Ф.* Праці різних років : 2 т. / Г. В. Ф. Гегель ; за загальн. ред. А.В. Тулигіна. – К. : Наукова Думка, 2000. – Т. 2. – 632 с.
3. *Говлет М.* Дослідження державної політики: цикли та підситсеми політики / М. Говлет, М. Рамет ; пер. з англ. О. Рябова. – Львів : Кольварія, 2004. – 264 с.

Романюк О. Н., д.т.н., „професор,
Захарчук М. Д., студент,
Вінницький Національний Технічний Університет
Ціхановська О. М., к.е.н., доцент,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ЕКОМІКИ

На сьогоднішній день, сфера обробки та використання інформації набуває все більшого впливу на усі аспекти людського життя. Повсюдне поширення набули новітні інформаційні технології, що являють собою поліпшенні методи збору, зберігання, обробки, передачі та подання інформації з використанням комп'ютерів. Для ефективного використання даних технологій було створено спеціалізовані пакети прикладного програмного забезпечення.

Прикладне програмне забезпечення (ППЗ) [1] – програмні продукти, орієнтовані на автоматизацію функцій користувача у конкретній сфері діяльності.

Сучасне прикладне програмне забезпечення є невід'ємною частиною економічної діяльності в останні десятиліття. Вони забезпечують підтримку у вирішенні бізнес-завдань, спрощують облік, управління та аналіз фінансових показників, допомагають підвищувати продуктивність та знижувати витрати. Основними перевагами використання є [2]: швидкість і точність аналізу великих обсягів даних; інтегрованість: наявність можливості інтеграції з іншим програмним забезпеченням (ПЗ); гнучкість: наявність можливості налаштування, відповідно до потреб; візуалізація: наявність інструментів для відображення великих обсягів даних; аналіз імовірності: наявність можливості розрахунку статистичних показників; ефективність: зменшення необхідного об'єму робіт для розрахунків та аналізу даних; автоматизація процесів; зменшення помилок: зниження кількості помилок, що можуть бути зроблені під час ручного введення даних та аналізу; можливості аналізу: наявність додаткових інструментів, таких як статистичні пакети, моделювання та імітації.

При виборі прикладного програмного забезпечення для економічної діяльності, важливо звернути увагу на його функціональність, зручність використання, рівень захисту даних і сумісність з іншими інструментами, забезпечення безпеки роботи з великими обсягами даних та здатність проводити аналізи та прогнозування, на основі внесеної інформації.

Розглянемо найпоширеніші пакети прикладного програмного забезпечення, що використовуються на сьогодні для здійснення автоматизованого обліку:

Oracle NetSuite [3] є хмарною ERP (Enterprise Resource Planning) системою, що забезпечує автоматизований облік фінансів у структурованому форматі, здійснює управління продажами, інвентарем, проектами та іншими операціями в мережі Інтернет. Головною

Шведун В.О., Ігнат'єв О.М. ВІПРОВАДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОГО МЕХАНІЗМУ ДІАГНОСТИКИ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗАГРОЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ	165
Савченко І. Г. ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	166
Романюк О. Н., Захарчук М. Д., Ціхановська О. М. АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ЕКОМІКИ	168
Беган О. П. АНАЛІЗ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ВІДРОДЖЕННЯ МІСТ ПОСТТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ	171
Беззубко Б. І. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ	172
Скок Р. А. УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ РЕАБІЛІТАЦІЄЮ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА	173
Шевченко Л. А. ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ	175
Куцєпалова К. Ю. СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ЗІ СВІТОВИМ БАНКОМ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ .	178
Шемігон О. І. ПРОДУКТОВІ ІННОВАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ФІРМИ	180
Клименко К.В., Савостьяненко М.В. МАГІСТРАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ.....	182
Лой А. В. ТОРГОВЕЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА І ПОВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ: ЯКОЮ БУДЕ ТОРГОВЕЛЬНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ.....	185
Зубік Д. В., Бойко Л. О. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	187
Хайдарі А. Р. СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ БАНКОМ РЕКОНСТРУКЦІЙ ТА РОЗВИТКУ	189
Юрчик Г. М. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ.....	191
Нестор О. Ю. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ІНСТРУМЕНТІВ РЕАЛІЗАЦІЇ “ПЛАНУ МАРШАЛЛА ДЛЯ УКРАЇНИ”	194
Тихонович В. М. ДЕЯКІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ МОТИВАЦІЄЮ ПРАЦІВНИКІВ	196
Половинко Б. С. ДІЯЛЬНІСНО-ЛОГІСТИЧНИЙ ПІДХІД У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	198
Шевченко Д. М. ПЕРСПЕКТИВИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ХАРЧОВОГО ВИРОБНИЦТВА	201
Кононець Л. А. ШЛЯХИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ: АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД	204
Гриневич Л. В., Белікова Н. В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ПЕРІОДУ	206
Корнійчук А. В. СУТНІСТЬ ТА НАПРЯМИ ПОСИЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ.....	209
Франко Л. С. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ ПІСЛЯ МАСШТАБНИХ РУЙНУВАНЬ	211